



RADOVAN DÁVID

vzdělávací společnost

si dovoluje Vás pozvat na seminář

**„Zákaz tělesných trestů, působení
duševního strádání a ponižování dětí,
Právo dítěte na ochranu před
tělesnými, krutými a ponižujícími
tresty
- *Dopady velké novely občanského
zákoníku a ZŘS k 1. 1. 2026*“**

Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí
Instituce akreditovaná u Ministerstva vnitra ČR

Termín a místo konání: 13. ledna 2026 od 9:00
online

Lektor: JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

sedmnáctiletá praxe asistenta soudce Ústavního soudu, osmnáctiletá praxe lektora právnických fakult v Brně a Bratislavě, patnáctiletá praxe v oblasti vzdělávání úředníků, člen Světové organizace pro rodinné právo, čestný člen Profesní komory sociálně-právní ochrany dětí, člen redakční rady Juridical Analytical Journal, autor desítek článků, monografií (mimo jiné učebnice rodinného práva a civilního práva procesního) a komentářů (mimo jiné k občanskému zákoníku, občanskému soudnímu řádu, zákonu o zvláštních řízeních soudních a exekučnímu řádu)

Nabízený program se soustředí na jedno ze základních práv nezletilého dítěte garantované Úmluvou o právech dítěte, a to na **respektování lidské důstojnosti a fyzické nedotknutelnosti**, včetně přístupu k základní ochraně. Cílová skupina je mnohdy postavena před dotazy, zda některé „výchovné“ přístupy k dětem jsou dovoleny, či dokonce před povinností děti chránit před užitím fyzických, ponižujících nebo zesměšňujících trestů, a to zákonem svěřenými prostředky. Je proto potřebné, aby cílová skupina měla základní informace jak o ústavní ochraně nezletilých dětí, zejména ve smyslu **Všeobecného komentáře Výboru OSN pro práva dítěte č. 8 z roku 2006 o právu dítěte na ochranu před tělesnými tresty a dalšími**

krutými nebo ponižujícími formami trestu, ale rovněž o české zákonné právní úpravě, a to jak při výkonu rodičovských práv a povinností, tak i ve školství a jednotlivých formách náhradní péče.

Novela účinná od 1. 1. 2026 výslovně vymezuje hranice výchovy: zakazuje tělesné tresty, působení duševního strádání a ponižující zacházení s dítětem napříč rodinou, školstvím i náhradní péčí. Posiluje důraz na důstojnost dítěte, srozumitelnou participaci a odpovědnost pečujících osob, a zároveň propojuje civilní ochranu dítěte s rychlými procesními nástroji.

Na konci vzdělávacího programu bude absolvent schopen:

- vyložit, co přesně znamená zákaz tělesných trestů, duševního strádání a ponižujícího zacházení po 1. 1. 2026
- odlišit přípustné výchovné vedení a nezbytné ochranné zásahy od nepřípustných trestů
- rozpoznat signály fyzického, psychického a systémového týrání, zneužívání a zanedbávání a zvolit nejmírnější funkční zásah
- připravit kvalitní podklady pro soud a další orgány, včetně srozumitelného odůvodnění a „bez opomenutých důkazů“
- nastavit bezpečnou komunikaci dítě–rodiče a informování rodič–rodič v každodenní praxi
- využít civilní ochranné nástroje a procesní postupy bez duplicit a časových propadů
- uplatnit standardy ochrany v prostředí školy, sportu/volnočasových aktivit a náhradní péče
- pečlivě chránit citlivé údaje dítěte a vést přehledný, přezkoumatelný spis
- pracovat s modelovými situacemi a formulovat vymahatelné výroky, dohody a interní postupy

Dotazy, na něž by měl být kurz především zaměřen, lze posílat na kontaktní e-mail radovandavid@radovandavid.cz.

Obsah kurzu:

1. Co se po 1. 1. 2026 mění a co zůstává

- Novela z. č. 268/2025 Sb.
- Výslovné ukotvení zákazu tělesných trestů, duševního strádání a ponižujícího zacházení
- Posílení ochrany důstojnosti dítěte napříč rodinným právem a opatrovnickými řízeními
- Co se nemění: základ rodičovské odpovědnosti, vyživovací povinnost, rámec zásahů soudu a OSPOD
- Přechodné situace u běžících dohod a rozhodnutí a jejich kultivované přenastavení
- Dopady na praxi: srozumitelná participace dítěte, dokumentace a přezkoumatelnost
- Propojení s úpravou styku a informování jako každodenní „kontrolky“ kvality péče
- Kde očekávat přísnější soudní přezkum a na co si dát pozor ve spise

2. Co je tělesný trest, duševní strádání a ponižující zacházení

- Definiční znaky a nejčastější podoby fyzických trestů v rodině a institucích
- Psychické formy újmy: ponižování, zesměšňování, děšení, vyhrožování, systematická izolace
- Hraniční situace: tělesný kontakt z důvodu ochrany vs. trest
- „Pozitivní kázeň“ a přípustné výchovné vedení bez trestání

- Rozdíl mezi sankcí a opatřením směřujícím do budoucna
- Jak popsat intenzitu zásahu bez zlehčování i bez nadsázky
- Typické mýty a argumenty, které je třeba právně a věcně vyvrátit

3. Rodičovská odpovědnost a hranice výchovy po novele

- Povinnost rodičů respektovat důstojnost dítěte a pečovat o jeho zdravý vývoj
- Přiměřenost a individualizace výchovných prostředků podle věku a potřeb dítěte
- Jak vést rozhovor s rodičem o změně výchovných vzorců s minimem konfliktu
- Kdy je na místě výchovný zásah OSPOD a kdy návrh na soudní opatření
- Rozlišení ochranných omezení kontaktu od maření styku
- Jak nastavit informování mezi rodiči a směrem k dítěti jako preventivní rámec
- Kontrolní milníky a revize rodinného plánu změny

4. OSPOD a procesní nástroje ochrany

- Přijímání podnětů, prvotní vyhodnocení rizik a volba nejmírnějšího funkčního zásahu
- Výchovná opatření OSPOD, facilitace dohody rodičů, doporučení služeb
- Kdy podat návrh na předběžné opatření a jaké „důkazní minimum“ přiložit
- Zastupování dítěte, kolizní opatrovnictví a koordinace rolí
- Spolupráce s policií, zdravotnictvím, školou a intervenčním centrem
- Spisová disciplína: index, časová osa, protokolace, práce s námitkami
- Jak psát vyjádření a návrhy tak, aby byly srozumitelné a vymahatelné

5. Školství, sport a volnočas: pravidla a praxe

- Zásady školského práva: úcta, důstojnost, bezpečné prostředí a přiměřená kázeň
- Výchovná opatření školy, školní řády a jejich zákonné limity
- Postupy při incidentu, informování zákonných zástupců a OSPOD
- Spolupráce s PPP/SPC a školním poradenským pracovištěm
- Sport a volnočasová zařízení: dohled, pravidla, zákaz ponižujících „trestů“
- Jak vést záznamy a předcházet bagatelizaci „nekázně“ fyzickými sankcemi
- Modelové formulace do školních dokumentů a interních směrnic

6. Náhradní péče: pěstouni, poručníci, zařízení

- Povinnosti a práva pečujících osob v náhradní rodinné péči
- Dozor soudu nad poručenstvím a odpovědnost poručníka
- Opatření ve výchově v zařízeních, zákaz ponižujících a bolest působících praktik
- Oddělená místnost a její přísné podmínky a omezení
- Jak funguje stížnostní a kontrolní mechanismus v zařízeních
- Role OSPOD, soudu a zařízení při nastavování bezpečných pravidel
- Reakce na porušení zákazu a prevence opakování

7. Domácí násilí: rychlá civilní ochrana a návaznost

- Předběžná opatření k ochraně před násilím v rodině: kdo, kdy a jak žádat
- Osvědčení vs. důkaz, důkazní minimum a rychlost řízení
- Zákaz kontaktu, zákaz vstupu do obydlí, bezpečná komunikace a dohlížené režimy
- Koordinace s vykázaním a trestněprávní rovínou
- Procesní postavení dítěte, ochrana soukromí a minimalizace sekundární újmy
- Jak formulovat výroky, aby byly kontrolovatelné a vymahatelné
- Příklady navázání do dlouhodobé úpravy péče, styku a informování

8. Důkazní standardy a dokumentace

- Incident log, fotodokumentace, zdravotnické záznamy, svědecké výpovědi
- Digitální stopy: chaty, e-maily, nahrávky, práce s metadaty a řetězec evidence
- Záznam rozhovoru s dítětem bez sugescí a s ověřením porozumění
- Jak odmítnout nadbytečný nebo nezákonně získaný důkaz a vysvětlit proč

- Struktura odůvodnění: skutkový stav → právní úvaha → volba nejmírnějšího funkčního řešení
- Prevence „opomenutých důkazů“ a překvapivých závěrů
- Redakce citlivých údajů, anonymizace a přístupová práva ke spisu

9. Participace dítěte a jeho procesní práva

- Přiměřené zapojení dítěte, volba formy vyjádření a ochrana před zahlcením
- Kdy ustanovit kolizního opatrovníka a jak koordinovat role s OSPOD a soudem
- Jak promítnout názor dítěte do výroku a odůvodnění srozumitelným jazykem
- Konflikt názor dítěte × nejlepší zájem a transparentní vysvětlení
- Informování dítěte o podstatných věcech jeho života bez zatěžování
- Zvláštní ohled při zranitelnosti dítěte po incidentu násilí
- Vedení záznamů tak, aby dítě nebylo zbytečně znovu vyslýcháno

10. Přestupky a trestné činy v souvislosti se zákazem trestů

- Přestupek použití nepřiměřeného výchovného prostředku nebo omezení
- Skutkové podstaty proti zdraví, svobodě, důstojnosti a rodině
- Kdy volit přestupkový rámec a kdy trestní oznámení
- Koordinace s civilní ochranou a s výchovnými opatřeními
- Vztah sankce ke „plánu změny“ a k milníkům nápravy
- Role školy, zdravotníků a komunitních služeb při podkladech
- Restorativní prvky, omluva a naturální satisfakce tam, kde je to bezpečné

11. Implementace do každodenní praxe

- Interní směrnice, checklisty a školení personálu napříč institucemi
- Krátké a vymahatelné vzory formulací pro výroky a dohody
- Komunikační matice OSPOD–škola–zdravotnictví–zařízení–policie–soud
- Monitoring plnění, revize opatření a ukončovací kritéria
- Jak předcházet „mikrosporům“ v rodině správným nastavením informování
- Prevence, osvěta a práce s veřejností bez stigmatizace rodin
- Kazuistiky: co fungovalo, co selhalo a proč

12. Diskuse a závěr